

שמישהו יעצור אותם

עיקרי הצעות הוועדה לשינויי חקיקה העוסקת במתן הטבות מס בגין ביטוח סוציאלי | חלק ב' ואחרון

רו"ח אמיר גבאי

במאמר הקודם עסקנו באופן הקמתה ועבודתה של הוועדה לשינויי חקיקה העוסקת במתן הטבות מס בגין ביטוח סוציאלי ובמטרות שינויי החקיקה כפי שהוצהרו עד כה על ידי חברי הוועדה. בעבר גם התייחסנו בהרחבה לעיקר השינוי עליו ממליצים חברי הוועדה (החלפת הניכוי בזיכוי, בגין הפקדות לקופות גמל) והשלכותיו (גיליון עדיף מס' 564).

הפעם, נתייחס בראייה רחבה, בתוך תחום המס ומחוצה לו, לגזירות אותן מעוניינים חברי הוועדה להטיל על ציבור החוסכים תוך כדי שינויי החקיקה:

ביטול הניכוי בגין תשלומים לביטוח אובדן כושר עבודה לעצמאי והחלפתו בזיכוי

תשלום עבור ביטוח אובדן כושר עבודה במהותו הינו הוצאה לשמירה על הקיים. די בכך שנבחין ביעודו כחלק הכנסה ונבחן את מאפייניו כדוגמת זה שהוא מוגבל ב-75% מההכנסה החייבת במס של המבוטח ושככלל, ביום שהמבוטח חדל מלייצר הכנסה אין הוא מבוטח עוד בביטוח אובדן כושר עבודה וזאת על פי תנאי פוליסת הביטוח. אין הוא דומה להפקדות לקופות גמל למטרת חסכון לקצבה ואף אין הוא דומה לתשלום עבור ביטוח חיים שבמקרים מסוימים עשוי לכאורה לשפר את מצבה הכלכלי

של המשפחה ולייצר יתרון כלכלי ביחס למצב הקיים טרם קרות מקרה הביטוח. לפיכך, מאחר ותשלום עבור ביטוח אובדן כושר עבודה במהותו הוא הוצאה וכך התייחסה אליו פקודת מס הכנסה עד היום, אנו לא רואים כל אפשרות לבטל את הניכוי בגינו ולהחליפו בזיכוי. שינוי כגון זה מנוגד לשיטת המס הנהוגה בישראל לפיה מקומה של הוצאה הוא בניכוי מההכנסה, גם אם היא מוגבלת בגובהה או בשיעורה – בתקרה.

יצירת שוויון לעניין הטבות המס בין שכיר "רגיל", לבין שכיר בעל שליטה או עצמאי

יש מקום "להשוות" בין הטבות המס הניתנות לשכיר "רגיל" לבין הטבות המס הניתנות לשכיר בעל שליטה ומוטב מאוחר מאשר לעולם לא. מאז ינואר 2008 (תיקון 3 לחוק קופות הגמל) ועד היום חדלה מלהתקיים סיבה ממשית מדוע יש ליצור הבחנה בין שכיר "רגיל" לבין שכיר בעל שליטה ואולם, אין מקום "להשוות" בין הטבות המס הניתנות לשכיר לבין הטבות המס הניתנות לעצמאי אלא יש להתחשב במאפיינים של כל אחד מהם ועל מודל הטבות המס להביא בחשבון את ההבדלים ביניהם.

העדפת הכנסה מעבודה, מעסק או ממשלח יד על פני כל הכנסה אחרת – לעניין הטבות המס היתרון, בצורה של הטבות מס מוגדלות, שממליצה הוועדה להקנות לבעלי הכנסה מעבודה,

מעסק או ממשלח יד על פני בעלי הכנסה מקצבה (לצורך הדוגמא), לעניות דעתנו אינה ראויה. די בכך שניקח לדוגמא את פורשי צה"ל אשר בחרו במסלול חיים ובקריירה שניתן לקבוע לגביהם כי התגמול בגין תרומתם למדינה, דה פקטו, נפרס, הן על פני שנות שירות הקבע בצה"ל כהכנסה מעבודה והן על פני שנות הפנסיה המוקדמת כהכנסה מקצבה. לפיכך, אין מקום למנוע מהם הטבות מס כנגד הכנסתם מקצבה גבוהה ובשיעור הזהה להטבות מס כנגד הכנסה מעבודה, מעסק או ממשלח יד מהן כל האחרים נהנים. על אותו משקל, ניתן למצוא דוגמאות נוספות.

הגבלת הטבות המס כך שיינתנו לתושב ישראל עד הגיעו לגיל פרישה או פרישתו בפועל, המאוחר מביניהם. אך לא יותר מגיל 70

בעשורים האחרונים אנו עדים לגידול מתמיד בתוחלת החיים ולשיפור באיכות החיים של אנשים מבוגרים, כניסה "מאוחרת" של אקדמאים למעגל העבודה ביחס לדורות הקודמים, הצטרפות של עולים חדשים למעגל העבודה בגיל מבוגר ומגמות דומות נוספות. עקב כך, רבים ממשיכים לעבוד גם לאחר הגיעם לגיל 70. מדוע למנוע מהם הטבות מס? נכון לומר כי בגילאים מבוגרים חסכון למטרת קצבה אינו מסלול חסכון אופטימלי וראוי היה כי במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל היה נקבע "מבחן גיל" ולגבי אוכלוסיה זו היו מותירים על כנו את מסלול

החסכון ההוני. אגב, אם כך ייקבע, ייתכן מצב נוסף של "כפל מס" שכן במידה ותושב ישראל שחצה את גיל 70 ימשיך לעבוד ויימשכו ההפקדות לקופה לקצבה תוך שלילת האפשרות ממנו ליהנות מהטבות מס בגין ההפקדות, עשוי הוא לשלם מס פעם נוספת על אותם הכספים בעת קבלת הקצבה החל ממועד פרישתו.

ביטול ההטבה העודפת בגין הפקדה של בני 50 ומעלה

אין מקום להקטין את התמריץ הניתן לעובדים מבוגרים לחסוך למטרת קצבה בדרך של ביטול ההטבה להפקדה של בני 50 ומעלה.

ביטול הזיכוי בגין הפקדה לקצבה עבור ילד מעל גיל 18

אמנם אין בידינו את הנתונים בדבר היקף ההפקדות לקצבה על ידי הורים עבור ילדים מעל גיל 18 ואולם אנו יכולים לומר כי חלק מאותם ההורים המבצעים הפקדות אלו עבור ילד מעל גיל 18 עושים זאת בשל היות הילד תלוי בהם לכל ימי חייו ו/או שכל פרנסתו עליהם.

לפיכך, לעניות דעתנו, אין מקום לבטל הטבת מס זו. מה גם שבסופו של דבר, יש בה כדי להקטין ולו במעט, את הנטל הכלכלי שעשוי ליפול על כתפי המדינה בדאגה לילדים תלויים אלו לאחר שהוריהם ילכו לעולמם.

* רו"ח אמיר גבאי, מומחה למיסוי ופרישה, מנכ"ל B4 – יועצי פרישה בע"מ